

Kovács Anna

A SZLOVÁKOK ÉLETE
ÉS KULTÚRÁJA BUDAPESTEN
A DUALIZMUS KORÁBAN
(1867–1918)

Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Bölcsészettudományi Kar
Szlavisztika – Közép-Európa Intézet
Nyugati Szláv Kulturális Kutatócsoport

Piliscsaba–Esztergom, 2006

Tartalomjegyzék

Beköszöntő	7
Bevezetés	10
I. A főváros etnikai arculata. A szlovák közösség a dualizmus korában	13
1. Budapest lakosságának anyanyelvi megoszlása	14
1.1. A Budapestre költöző szlovákok származási helye	15
1.2. Budapest népességének anyanyelve, nyelvismerete	16
2. A budapesti szlovákság területi megoszlása	17
3. A szlovák népesség foglalkozási megoszlása	18
4. A budapesti szlovákság műveltségi állapota, iskolázottsága	20
5. A budapesti szlovák lakosság felekezeti megoszlása	23
II. Józsefváros, a budapesti szlovákok legjelentősebb „szigete”	25
III. A budapesti szlovák közösség társasági élete	31
1. A budapesti szlovák közösség társasági központjai	33
1.1. A polgári családi központok	36
1.2. Vendéglők, kávéházak	38
1.3. Egyházi intézmények, templomok	41
1.4. A budapesti szlovák politikai és értelmiségi körök reprezentációi és tevékenységük	44
IV. A budapesti szlovák egyesületek	65
1. A budapesti szlovák egyesületi élet a dualizmus korában	70
2. Az egyesületek tevékenység szerinti csoportosítása	71
3. A budapesti szlovákok egyesületi életének kezdetei	78
4. A Szlovák Egylet és Irodalmi Szakosztálya	81
4.1. A Szlovák Egylet Irodalmi Szakosztályának tevékenysége	91
4.2. A Jótékony Nőegylet	96
4.3. A Budapesti Katolikus Munkáskör	100
4.3.1. A Katolikus Munkáskör tevékenysége	105
4.3.2. A katolikus közösség helyiségei	108
4.3.3. A nemzetiségi politika hatása a szlovák katolikus közösségre	109
4.4. Kriváň-asztaltársaság	110
4.5. A rendőrhatalom megfigyelései	111
4.6. A szlovák munkások Budapesten	113
4.6.1. A cseh és szlovák munkásegyletek	118
4.6.2. Szlovák nyelvű munkássajtó	128
4.7. Szlovák dalkörök és műkedvelő szintársulatok	131
4.7.1. Énekkarok	131
4.7.2. A műkedvelő színjátszás	137
Összegzés	140
Rezümé	144
Mellékletek	146
Mutatók	153